

Onderzoeksraad
Integriteit Overheid

Jaarverslag 2016

[LEES HET JAARVERSLAG](#)

Inhoudsopgave

Voorwoord

1 Taak

2 Meldingen, verzoeken om informatie en/of advies en onderzoeken

3 Monitoring

4 Adviezen

5 Werkwijze

6 Samenstelling en secretariaat

7 Communicatie

8 Overgang naar Huis voor Klokkeluiders

Voorwoord

Dit is het laatste jaarverslag van de Onderzoeksraad Integriteit Overheid. Op 1 juli 2016 heeft het op die datum opgerichte Huis voor Klokkeluiders voor de overheid en het bedrijfsleven zijn onderzoekstaak overgenomen. De nog lopende onderzoeken rondt de Onderzoeksraad dit verslagjaar zelf af.

In 2016 heeft de Onderzoeksraad twee onderzoeken uitgevoerd die bij het uitbrengen van het jaarverslag in de fase van afronding verkeren. Daarnaast zijn vijf onderzoeken naar de ontvankelijkheid afgerond. Zij die een beroep op de Onderzoeksraad deden, zijn uitgenodigd voor een gesprek of doorverwezen en/of geadviseerd hoe verder te handelen.

Regelmatig bleek dat het proces van onderzoek naar de ontvankelijkheid voor het bevoegd gezag aanleiding was om alsnog intern orde op zaken te stellen en/of maatregelen (jegens een melder) die genomen waren, weer terug te draaien. Dat bleek dan regelmatig een bevredigende uitwerking te hebben voor de betrokkene(n).

De insteek van de Onderzoeksraad was een bijdrage te leveren aan een integere overheid en de betrokkenen die een beroep op hem deden zoveel als mogelijk recht te doen. Het is de Onderzoeksraad gebleken hoe belangrijk en waardevol het is wanneer een instantie onafhankelijk, onpartijdig onderzoek verricht, op een wijze die transparant is voor zowel de organisatie als de melder.

De complementariteit in de samenstelling en de sectorspecifieke deskundigheid van de leden bleken dienstbaar aan deze onderzoekstaak.

De Onderzoeksraad is dankbaar voor het vertrouwen dat hij heeft ervaren bij de uitoefening van zijn werkzaamheden.

De Onderzoeksraad spreekt het vertrouwen uit dat het Huis voor Klokkeluiders, met de verschillende taken die het heeft in de sfeer van preventie en onderzoek, bijdraagt aan het arbeidsklimaat binnen organisaties waarin melden van vermoede misstanden langzaam aan meer vanzelfsprekend en ook aangemoedigd wordt. En waarin werkenden zich veilig voelen om gebruik te maken van de mogelijkheid om te melden. Het is van belang dat organisaties hun verantwoordelijkheid nemen en als ook dat daar waar het uiteindelijk toch tot een onderzoek vanwege het Huis leidt, dit op een volstrekt onafhankelijke, onpartijdige en deskundige wijze wordt uitgevoerd.

1

Taak

De Onderzoeksraad heeft tot taak meldingen van vermoede misstanden door ambtenaren uit de sectoren Rijk (waaronder ZBO's), Politie, Defensie, Provincies, Gemeenten en Waterschappen te onderzoeken en het bevoegd gezag naar aanleiding van de bevindingen te adviseren.

Daarnaast kan de Onderzoeksraad aanbevelingen doen over het opheffen of voorkomen van een bepaalde misstand, dan wel over de positie van een melder van een misstand.

De Onderzoeksraad heeft geen taak waar het gaat om puur rechtsponele geschillen. Daarvoor staan de melder andere rechtsmiddelen en procedures ter beschikking.

2

Meldingen, verzoeken om informatie en/of advies en onderzoeken

Tot 1 juli 2016 hebben 43 personen een beroep gedaan op de Onderzoeksraad. Daarnaast heeft de Onderzoeksraad enkele meldingen als overloop uit 2015 behandeld.

Hieronder volgt een onderverdeling van de aantallen, aard en de wijze van afhandeling van de meldingen, verzoeken om informatie en/of advies.

Aantallen 2016

- Verzoeken om informatie en/of advies: 36
- Onderzoeken naar ontvankelijkheid: 8 (overloop vanuit 2015: 2)
- Onderzoek in fase afronding (advies uitgebracht aan bevoegd gezag/melder): 1 (overloop vanuit 2015)
- Lopend onderzoek: 1 (afronding aan het einde van het verslagjaar)

Aard van verzoeken om informatie en/of advies, niet leidend tot onderzoek

- Niet vallend onder criterium van vermoede misstand: 5
- Puur rechtspositionele conflicten: 3
- Langer dan 2 jaar uit dienst: 0
- Burgers en/of werknemers uit het private domein: 20
- Interne procedure in de organisatie niet gevolgd: 5
- Organisatie doet intern onderzoek: 1
- Alleen adviesvraag: 2

Afhandeling onderzoeken

- Onderzoek afgerond: 1 (overloop uit 2015)
- Onderzoek in afronding: 1

Afhandeling onderzoeken naar ontvankelijkheid

- Advies om melding aan andere instanties voor te leggen: 5
- Advies om eerst intern te melden: 0
- Melding ingetrokken door melder: 3

3

Monitoring

Onafhankelijk van de uitkomsten kan een onderzoek naar een vermoede misstand aanzienlijke neveneffecten hebben. Voor de melder en voor andere betrokkenen. Een jaar na het afronden van het onderzoek neemt de Onderzoeksraad daarom contact op met de melder om in een gesprek na te gaan of de melder (in)direct nadeel heeft ondervonden van zijn melding. Ook neemt de Onderzoeksraad contact op met het bevoegd gezag om na te gaan of en welke acties zijn ondernomen naar aanleiding van het onderzoek.

In 2016 is dit voor 5 afgeronde onderzoeken in 2015 gebeurd.

4 Adviezen

Gelet op de verschijningsdatum van dit jaarverslag neemt de Onderzoeksraad geen beschrijvingen op van de casuïstiek en uitgebracht adviezen. Deze zijn eind 2016 geanonimiseerd te vinden op www.onderzoeksraadintegriteitoverheid.nl.

5 Werkwijze

De Onderzoeksraad is ook in 2016 plenair driewekelijks bijeengekomen om (nieuwe) meldingen en lopende onderzoeken te bespreken. Daarnaast waren de leden actief als onderzoeksleiders bij onderzoeken naar de ontvankelijkheid van een melding en eventueel bij een van de onderzoeken.

De Onderzoeksraad heeft zijn onderzoeken uitgevoerd in lijn met het zogenaamde onderzoeksprotocol dat op de website staat vermeld. Dit protocol moet de kwaliteit van de onderzoeken en het verloop van het onderzoeksproces waarborgen. Ook maakt het protocol het voor alle betrokken partijen duidelijk wat van hen wordt verwacht en wat hun rol is in het onderzoek. Het onderzoeksprotocol is tot eind 2016 op de website te vinden.

6 Samenstelling en secretariaat

De Onderzoeksraad bestaat in 2016 uit de volgende zes leden:

- de heer drs. Frank Kerckhaert (tevens voorzitter);
- mevrouw drs. Mirjam Sterk (tevens vicevoorzitter);
- de heer prof. dr. Gjalt de Graaf;
- de heer prof. dr. Erik Jan Meijboom;
- mevrouw drs. Kitty Roozemon;
- mevrouw mr. Sjoukje Rullmann.

Samen zijn zij deskundig op de gebieden recht, onderzoek en wetenschap, openbaar bestuur, politiek en zorg.

Als plaatsvervangende leden fungeren::

- de heer drs. James van Lidth de Jeude;
- de heer drs. Sjef Janssen;
- de heer Lex Oostendorp;
- de heer mr. Peter Vogelzang.

Algemeen secretaris is mevrouw mr. Margriet Drent MBA. Daarnaast treden in 2016 als secretaris op, mevrouw mr. Charlotte van Agt en mevrouw mr. Berlanda Langeveld. Secretariele medewerker is mevrouw Cindy Steenbergen.

7

Communicatie

Website

De website www.onderzoeksraadintegriteitoverheid.nl blijft voorlopig in de lucht en heeft vanaf 1 juli 2016 een archieffunctie gekregen. De uitgebrachte adviezen en de jaarverslagen zijn erop te vinden.

Media

De voorzitter van de Onderzoeksraad publiceerde tot juli 2016 maandelijks een column op de website en in de digitale nieuwsbrief van Binnenlands Bestuur. In het ledenblad van de politievakbond VMHP is een interviewartikel met de voorzitter verschenen over het belang van een goed integriteitsbeleid. In landelijke en regionale media is gerefereerd aan afgeronde onderzoeken van de Onderzoeksraad.

8

Overgang naar Huis voor Klokkenluiders

De Onderzoeksraad heeft in goed overleg met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en ook met het Huis voor Klokkenluiders (www.huisvoorklokkenluiders.nl) zorg gedragen voor een goede overdracht van het archief en de monitoring van de in 2016 uitgebrachte adviezen.

Colofon

Onderzoeksraad Integriteit Overheid

Postadres

Postbus 556
2501 CN Den Haag

Bezoekadres

Lange Voorhout 13
2514 EA Den Haag

T 070 376 58 65

E info@onderzoekintegriteit.nl